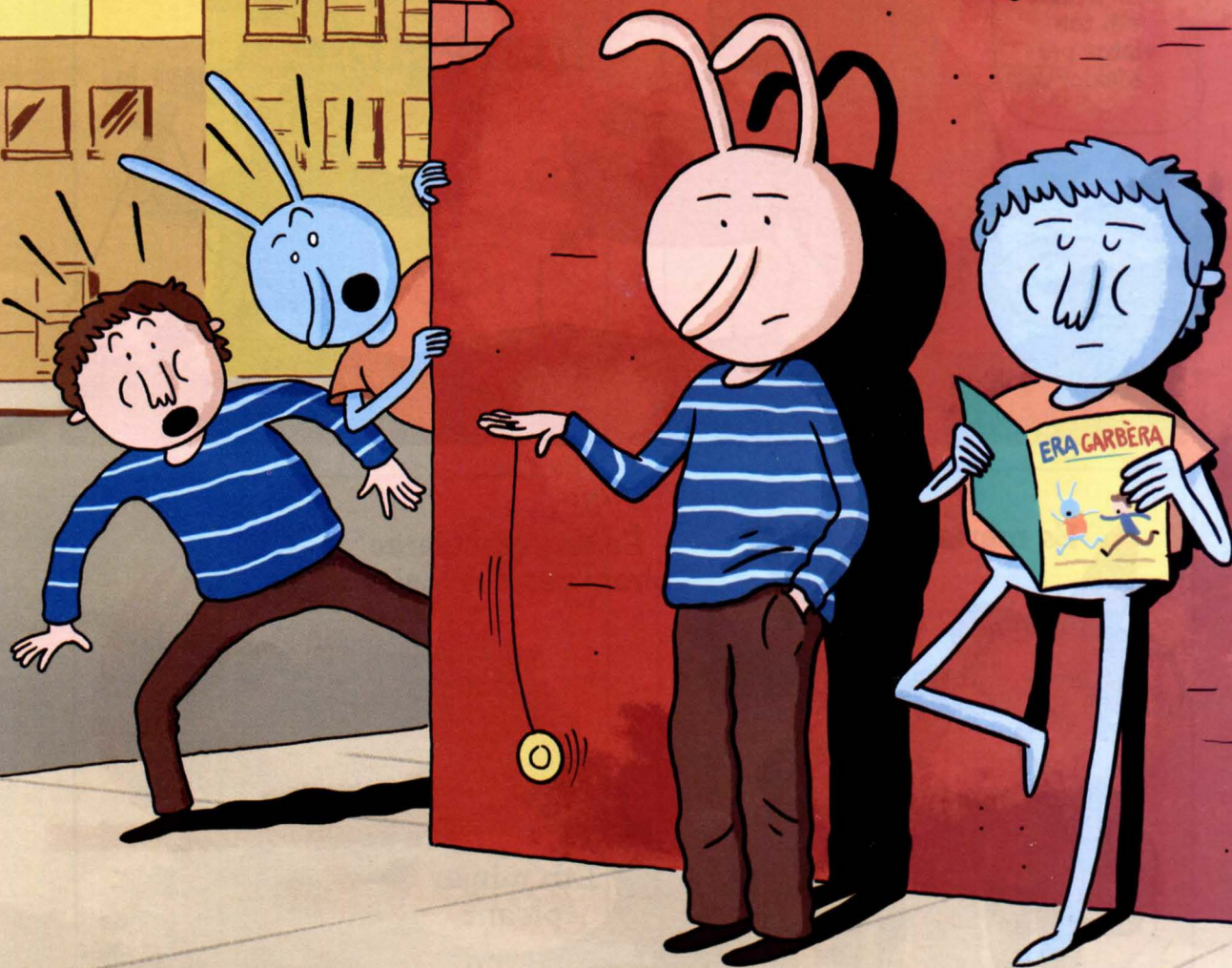

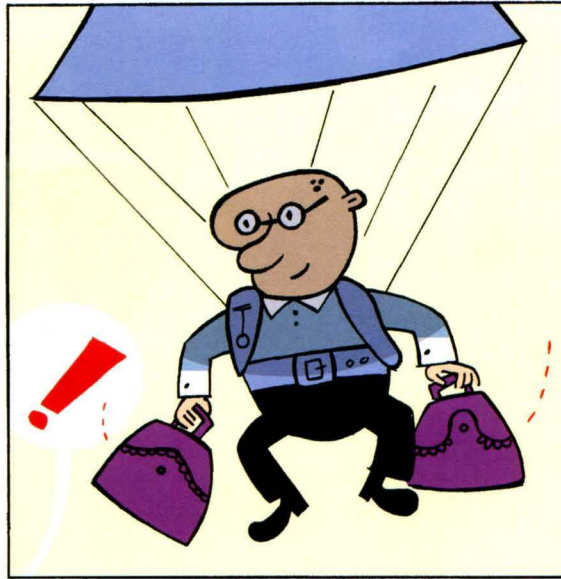
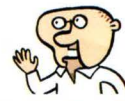
ERA GARBÈRA

Revista entà mainatges e mainades · Num. 49 · An 2014 · 4€

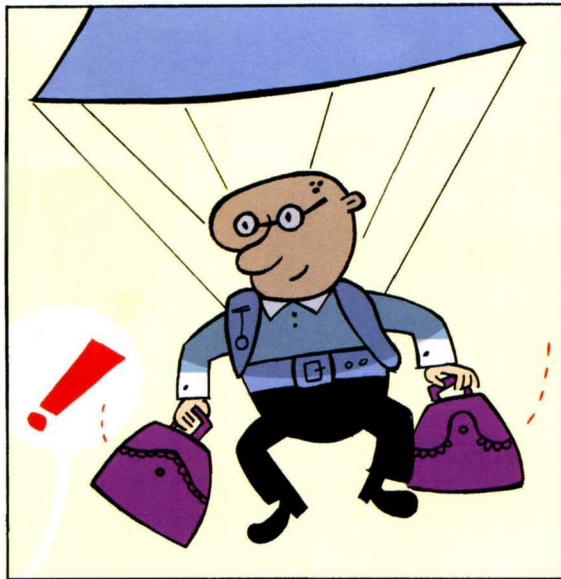
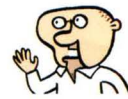

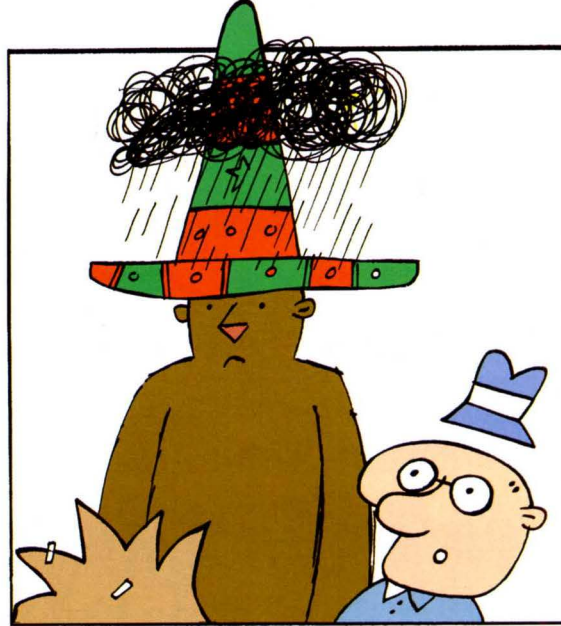
PAU VALLS

Pin Monet

Pin Monet

ACOËRE È NON ÈRE.

Huelha shuta

Sò ua huelha shuta. S'encara siguessa ua huelha verda seria aquiù naut, plan prenuda der arbe. Ara me tròbi aciù baish damb autes huelhes shutes en tot hèr ua montanha de huelhes ath cant dera soca. Des d'aciù baish m'encuedi de guaire naut èra. Guardi coma vibren es huelhes verdes der arbe ath ritme deth vent, totes ara quèrra "shiuuuuuu", totes ara dreta "shiuuuuuu"... ahhh... quina bona vista auia jo aquiù naut.

Er aute dia venguec un òme en tot passejar ath sòn gosset. Ère ua tarde preciosa, damb eth solei naut, que non cauhaue ne fòrça ne pòc, damb ua lutz que se tinturaue d'iranjá quan se colaue pes copes des arbes. Eth gosset anaue shumant-ac tot, segur que cercaue un bon lòc entà deishar-mos un regalet. Quan passèc per baish deth nòste arbe totes es huelhes shutes comencèren a cridar.

-Aciù non! Aciù non! Aciù non!

Per sòrt ath gosset non li semblèc un bon lòc e contunhèc eth sòn camin.

Tanben auèrem era visita de quauqui mainatges. Anauen d'excursion damb es sòns pairs e cercauen enes soques des arbes per se trobauen bèth misharnon.

Dus mainatges s'apropèren e mos escartèren entà veir s'aciù n'i auie bèth un e subitament un d'eri li tirèc ar aute totes es huelhes qu'auie prenut.

Jo pensaua qu'èr amic s'enfadarie, mès que va, tot eth contrari, li agradèc fòrça.

-Haaaaa.... -Cridèc en tot arrir. E preneç un ponhat de huelhes e l'ac lancèc ar aute.

Es dus mainatges comencèren a tirar-se huelhes shutes peth dessús. Jo pensaua qu'es umans se dochauen damb aigua.

Un dia de fòrça vent arribèc aciù ua huela d'un arbe dera ciutat. Ère desorientada, non paraue de guardar ena tèrra.

-Vas Ben? - Li preguntèrem.

-Era tèrra ei....ei.... mòja.

Mos condèc causes dera ciutat. Era ciutat! Que non sabiem ne qu'existie. Condaue qu'aquiù era tèrra ère dura e qu'aire ère tan dolent que non se podie lèu ne respirar. Ère meravilhada d'auer arribat en bòsc. "Sabia qu'aqueth non ère eth mèn lòc" Didie.

Semble, qu'es umans non se pòrten ben damb es arbes. Les an d'escaparats, repartidi pera ciutat en petiti, lèu minusculs, troçi de tèrra.

Quan es huelas qu'en ena tèrra passe ua machina grana e les amasse. Cap huela sap a on les portauen.

Eth dia que queigui der arbe auia fòrça pòur. Notaua que s'apropaue eth moment e non paraue de guardar enjós. Harie mau? Me descoratjarie? Un sobtat còp de vent me prenec de patac, subitament, queigui der arbe en tot dar torn sus jo madeisha, torn ara quèrra, ara dreita, voltereta... quin estabordiment. "Chep", Me metí sus autes huelas. "Ei tot?" Me preguntè. Tanpòc ère entà tant.

Ara tòque demorar, tanpòc è prèssa. Damb es plojes arribarà era aigua e era umiditat. Era umiditat mos desheirà per complèt, mos transformaram en ummus, òc, ja sabetz aquera substància nera qu'alimente era tèrra. Mos convertiram en tèrra. Er arbe s'alimentarà de nosates e pujaram peth tronc en forma de sàlvia entà tornar a brotar. Serè ua naua huela. Mès aquest còp serè naut deth tot. Era prumèra. En tot préner tot eth solei que pogua, m'encante eth solei.

Ara ja hè dies que non passe arrés per aciù. Coma molt passe bèra vop, o ua lèbe, mès jamès se paren ua estoneta, totemp son de pas.

Ahhh... Qu'aborrída sò aué. A veir se ven er òme damb eth gosset e anime un shinhau era tarde.

Joan Escrivà

CAVILLEM

-Sabes ce qué ei er ummus? Entà qué servís?

-Cres qu'enes ciutats i a pro zònes verdes, parcs, jardins, eca...? Ne meteries mès? Per qué?

PINXO

ÒLA, RÒS, TE POGUI
CONVIDAR A PRÈNER
QUAUQUARREN?

UPS, AC SENTI, MÈS
È NÒVIA E...

NON, SE NON T'AC DIDIA A
TU, TIO LÈG, L'AC DIDIA ATH
GOJAT QU'AS DARRÈR.

ADIU, TIO LÈG...

CAGON MON

QUÉ TE PASSE, PINXO?

ARREN,
QU'UA GOJATA
M'A DIT LÈG...

NON HÈSQUES CAS, ERA BEUTAT SE PÒRTE PER
LAGUENS E...

DONQUES JO
VOI PORTAR-LA PER
DEHÒRA TANBEN.

QUÉ VAS A
HÈR?

VAU A CREAR UN
ELIXIR DERA BEUTAT EN
MÈN LABORATÒRI...

MIREIA ROCK

ENA ESCUROR

... M'É ~~DEMORAT~~
DORMIDA?

QUINA
ORA
SERÀ?

MAIR
MIA, NON
VEIGUI
ARREN...

Ai! QUÉ
É
~~CHAFAT?~~

Ai!

PAM!

CRÒC

AS
SENTUT
AQUERÒ?

VAM A
VEIR!

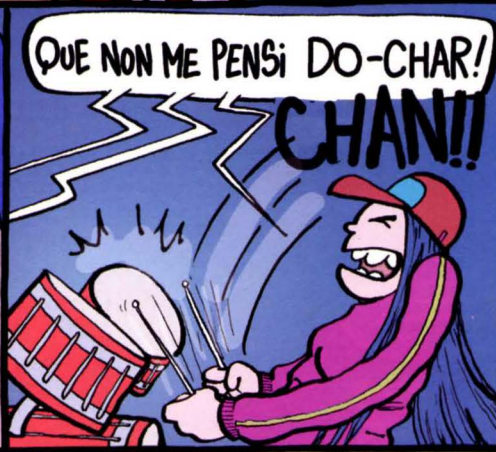
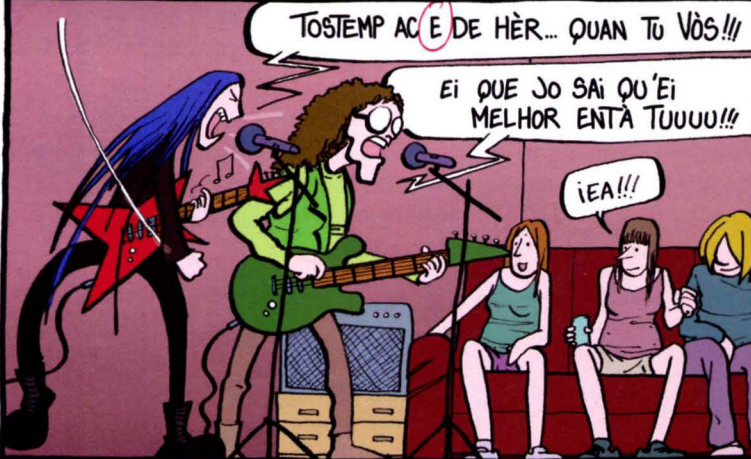
MÈS A ON
CAMINAUES A ESCURES?!!

A... ALLUGAR...
ERA... LLUM...

Clic

MIREIA ROCK

ES LETRES

EI ETH TEMPS DES CEPS E ROVELHONS!

BONI CONSELHS ENTÀ ARREMASSAR MISHARNONS!

Abans cau aclarir qu'èth tèrme **misharnon** lo tiem damb dus significats:

1. Entà referir-mos a ua espècia concrèta que se hè enes prats. Eth nòm scientífic ei *calocybe gambosa*, qu'en castelhan se coneish coma seta de San Jorge e en catalan coma moixernó.

calocybe gambosa

2. Coma tèrme generic -corresponent a "bolet" en català o "seta" en castelhan- entà hèr referència a quinsvolh espècia (ceps, rovelhons, camparòus, merigòles, codornes...)

boletus edulis

Lactarius deliciosus

Es misharnons son es fructificacions des fongs. Ei coma se comparam un arbe e es sòns fruts: er arbe serie eth fong e es fruts es misharnons. Aquerò que vedem enes bòsqui o enes prats son es misharnons (frut deth fong), perque eth fong ei dejós de tèrra (micèli).

Era gent que va a cercar misharnons, fòrça còps desconèish qu'aguesti complissen un papèr vitau enes nòsti ecosistèmes, mantien er equilibri biologic des bòsqui. Es fongs son es principaus descomponedors des residus organics, plantes mòrtas, brancam e huelhaca, en tot hèr-ne de nau nutrients profitables entàs plantes. Ath delà, s'estime qu'èth 80% des plantes son associades a fongs, e non resistirien sense eri cèrtes inclemències deth temps, coma era sequèra o era manca de nutrients ena tèrra.

Atau, tot bon misharnonaire coneish e respècte! Cau, donc, auer en compde es següents conselhs:

Imatge deth Projècte Micosylva.com. Centre Tecnològic Forestal de Catalunya. Il·lustracions Pere Rovira.

Plana elaborada per C. Madruga, Departament d'Agricultura, Ramaderia e Mieï Ambient deth Conselh Generau d'Aran.

Conselh Generau d'Aran

Damb era collaboracion de : Generalitat de Catalunya.
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
SECRETARIA DE MITJANS DE COMUNICACIÓ
Damb era collaboracion deth Conselh Generau d'Aran

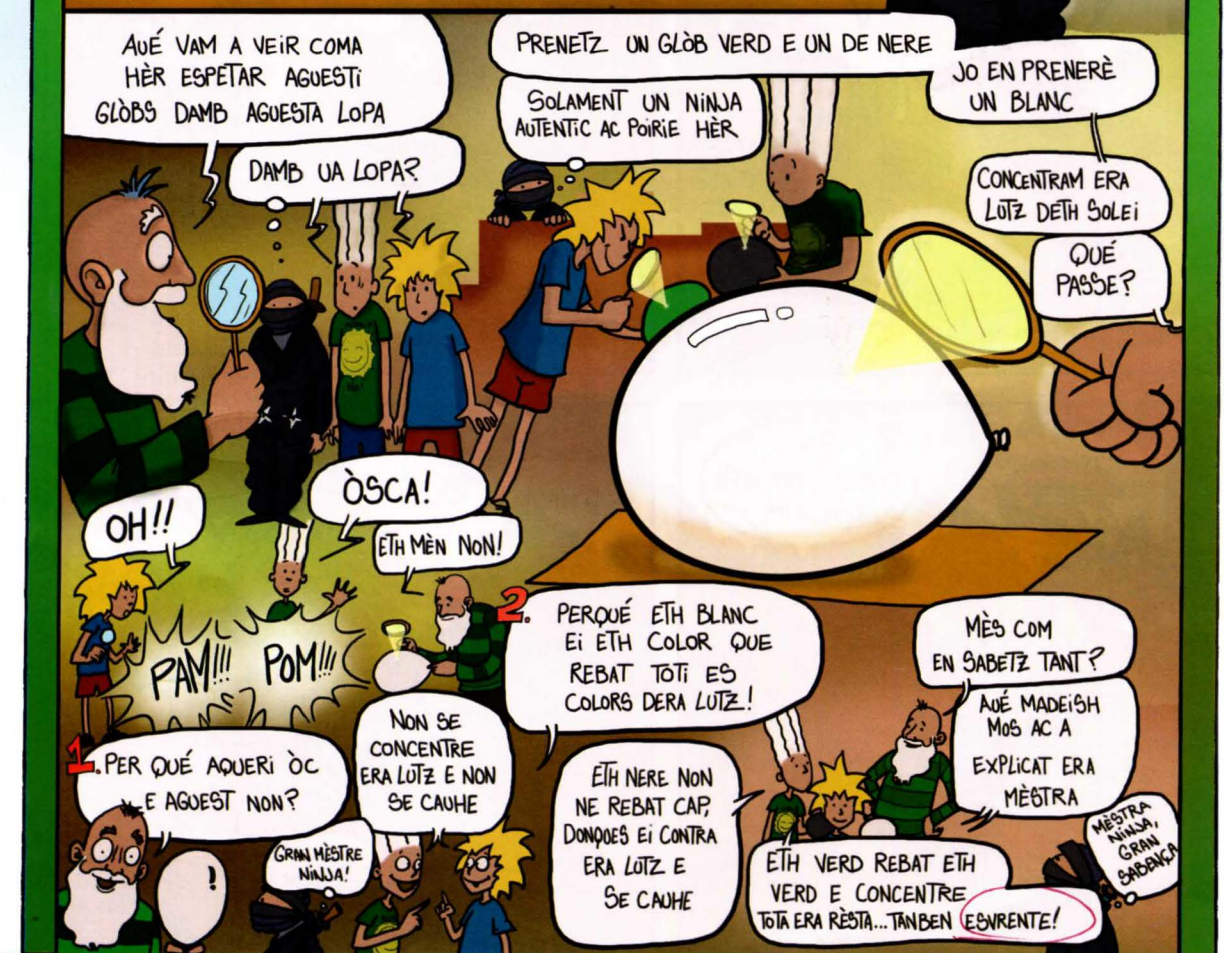
Diputació de Lleida

**INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs**
Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Eth bòsc e es misharnons son es nòsti amics, respectatz-les!

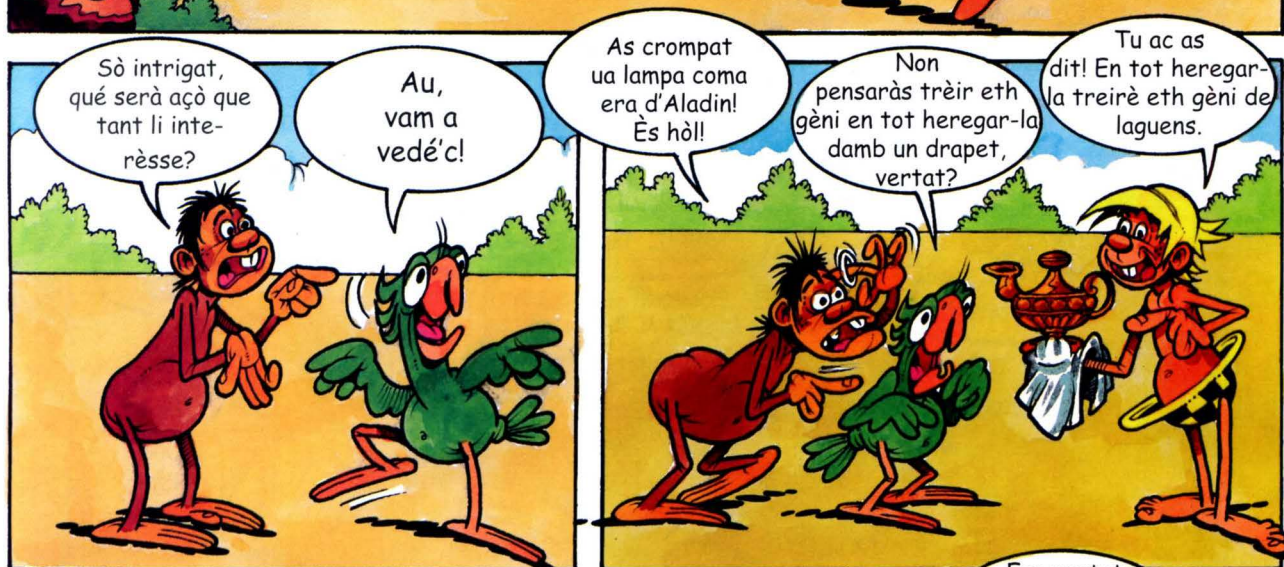
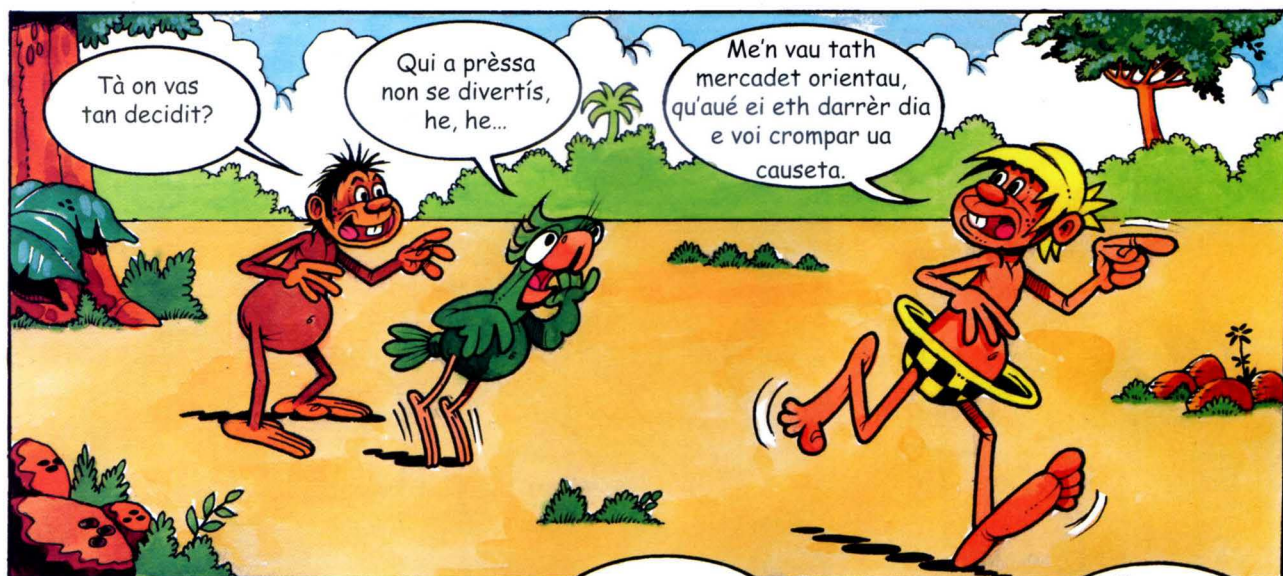

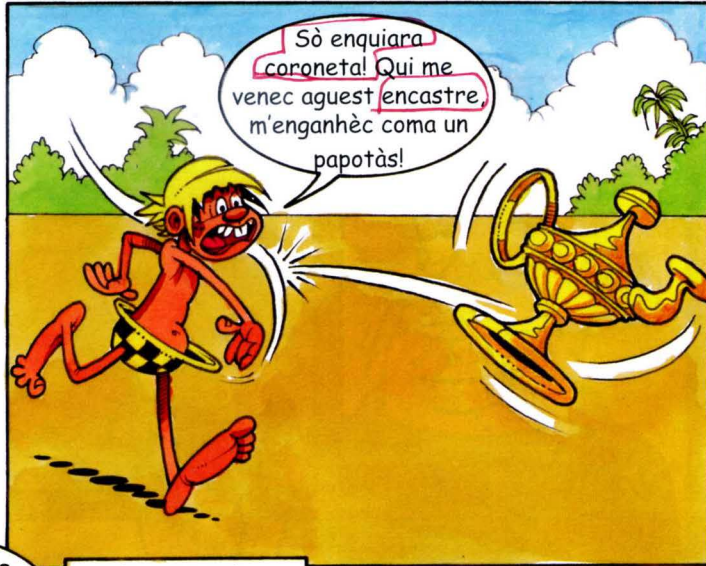
SAJATZ DAMB D'AUTI GLÒBES! A EXPERIMENTAR TÒQUE!!!

PASCALET e COMPANHIA

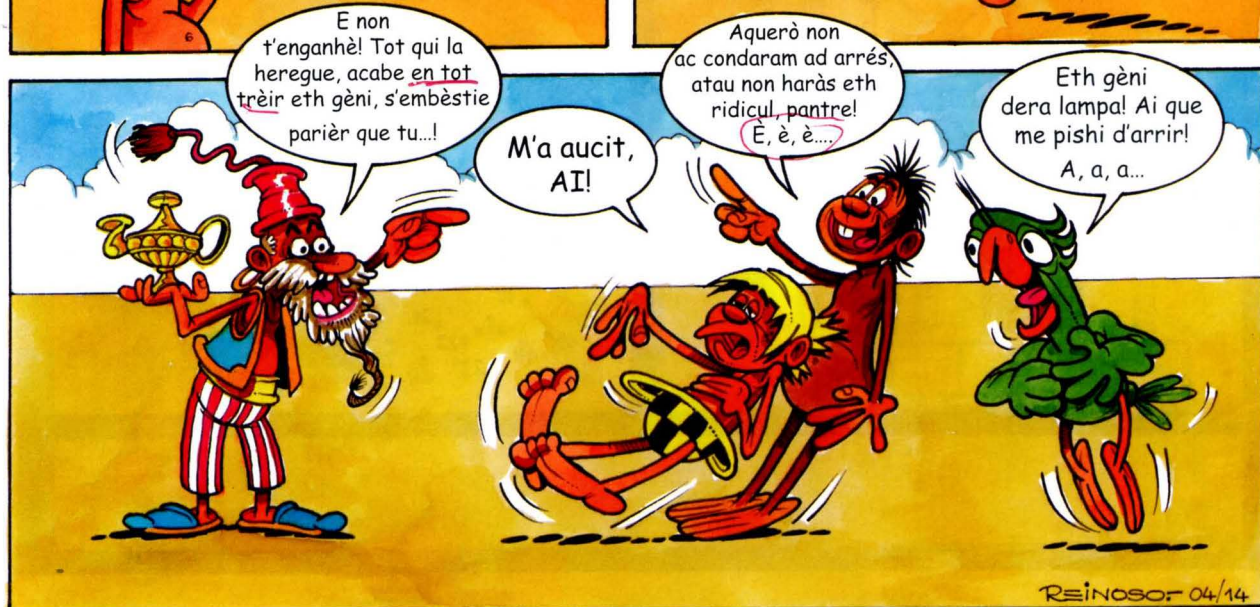
RAFA REINOSO.

R.R. 04/14

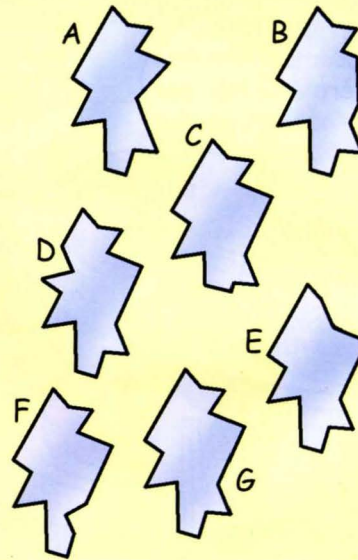
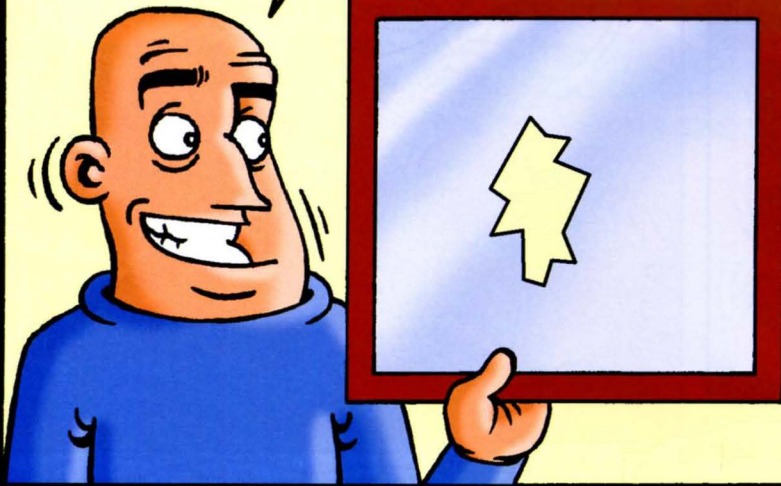
Pòc dempús...

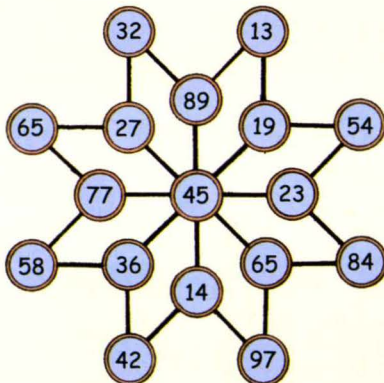
REINOSO 04/14

PASSATEMPS

PÒS DIDER-ME DAMB QUIN TRÒÇ
POGUI COMPLETAR ETH MIRALH?

I A UN NUMÈRO
REPETIT, MÈS NON LO
VEIGUI...AJUDA-ME
A TRAPAR-LO

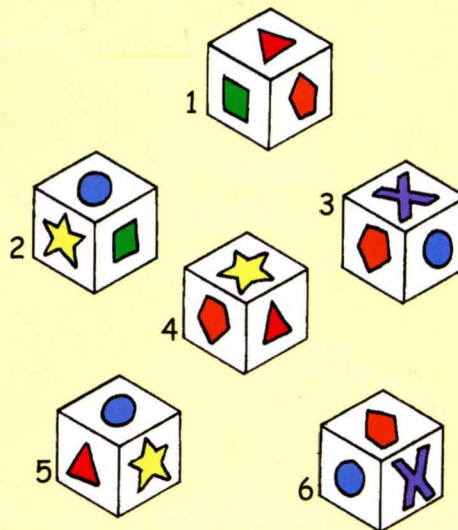
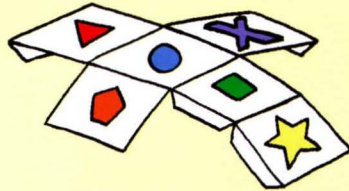

JUNH ES NUMÈROS EN TOT COMENÇAR
PER UN E HARÀS UN POLIT DIBOISH

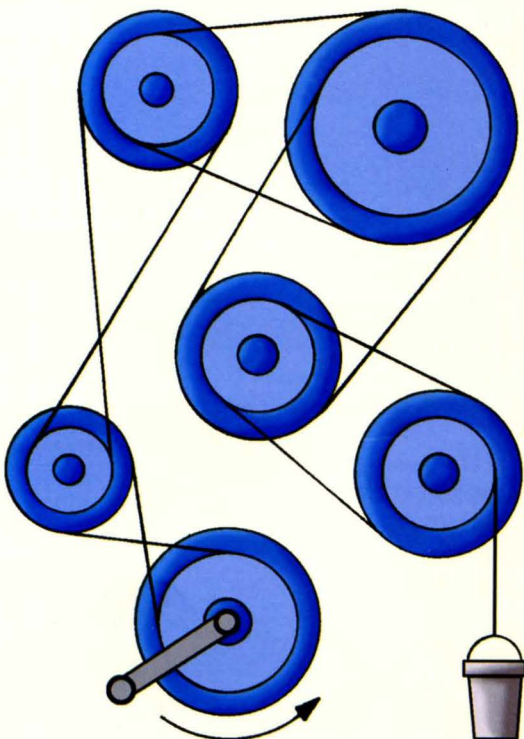

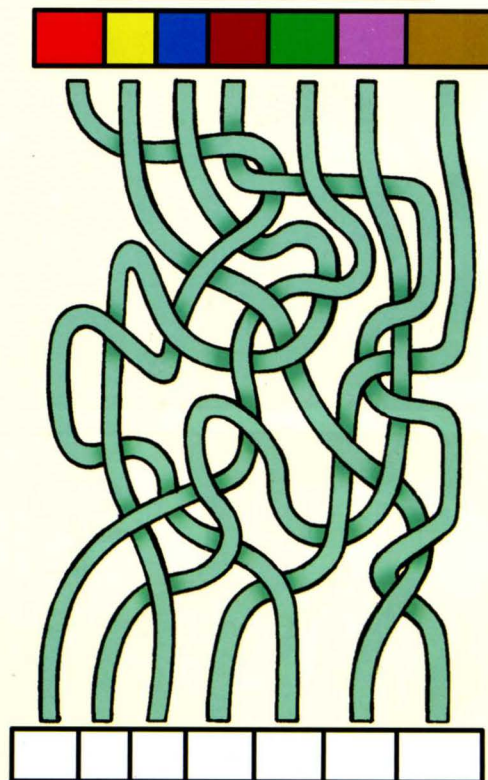
SOLAMENT UN DES
DAUS CORRESPON ARA
FIGURA DERA QUÈRRA

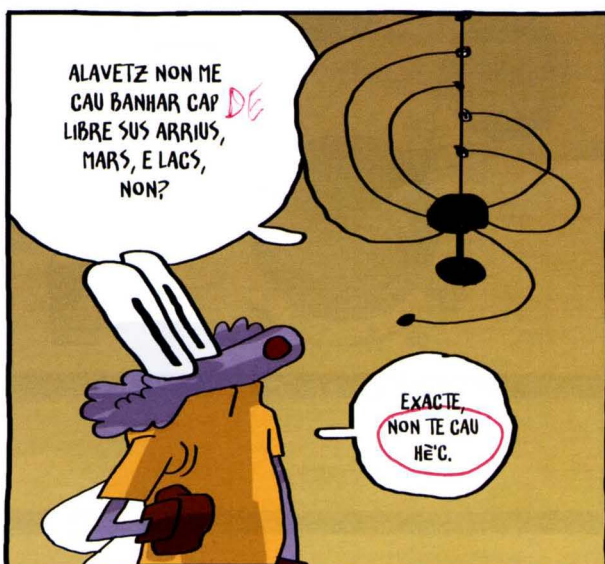
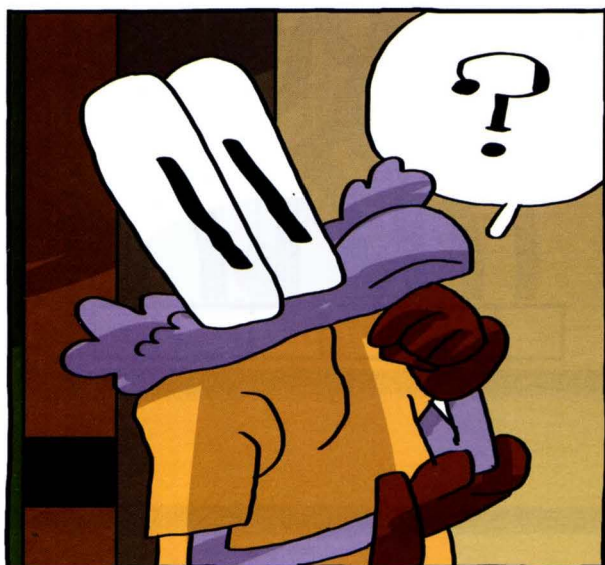
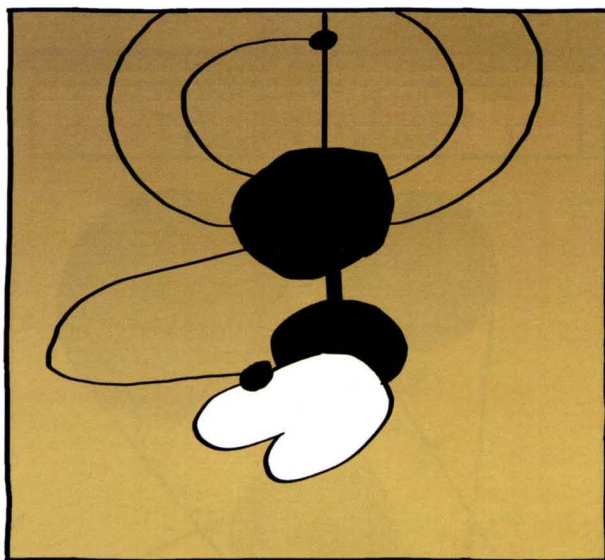
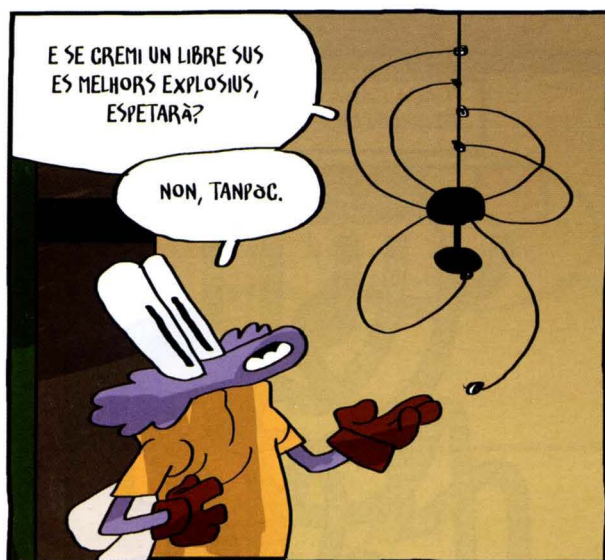
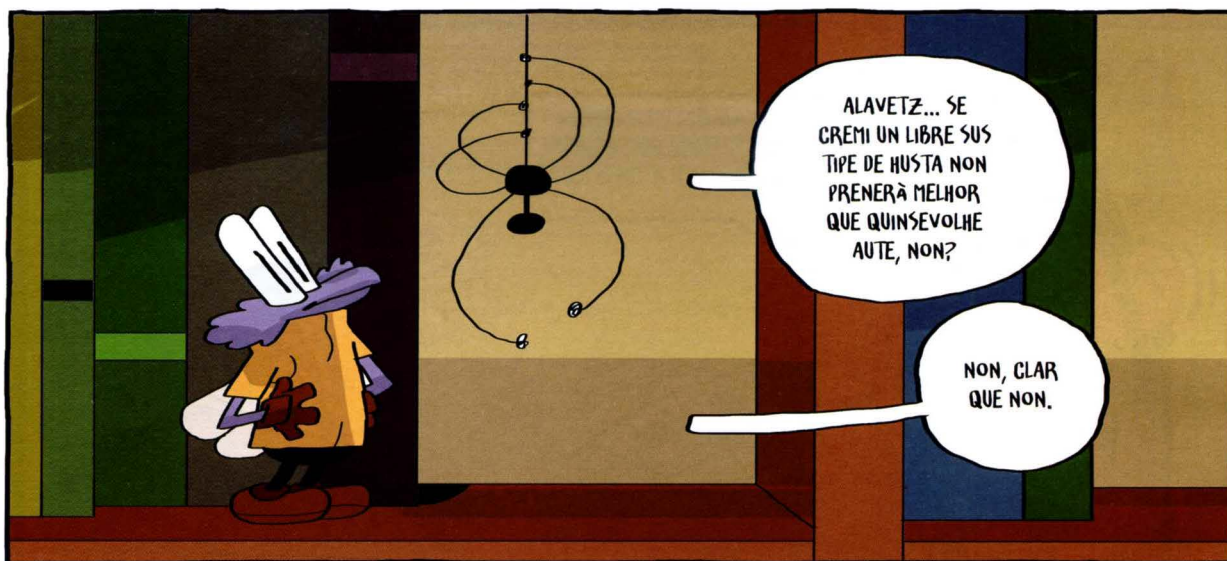

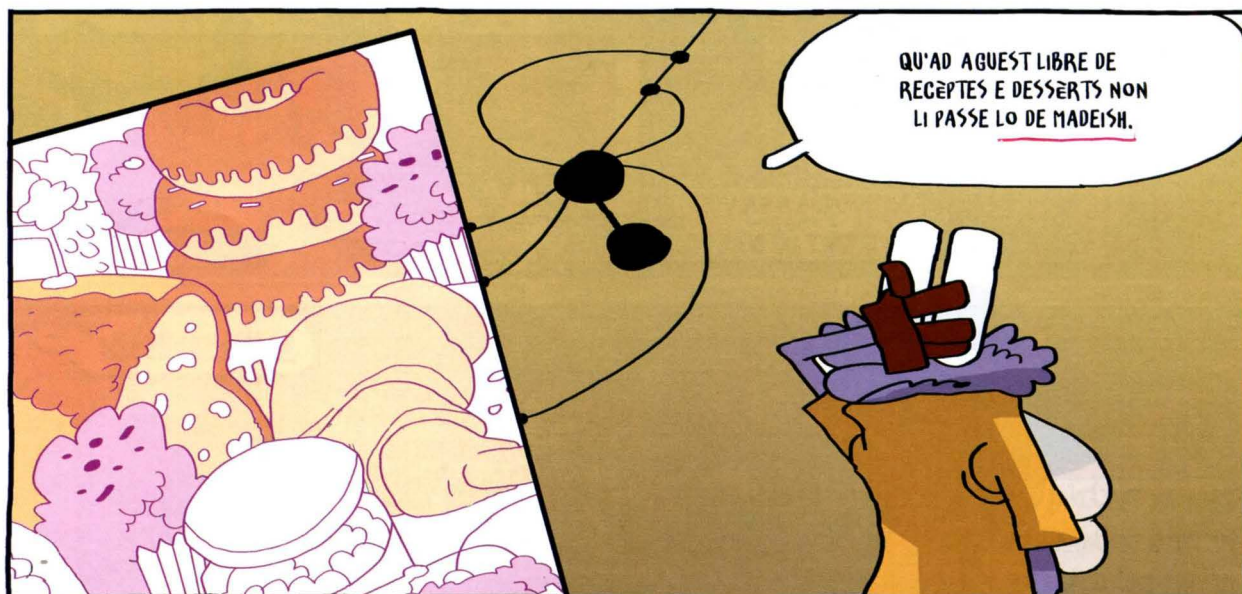
EN TOT DAR-LI TORS ARA MANETA ENA
DIRECCION DERA FLÈCHA, PUJARÀ
O BAISHARÀ ETH FARRAT?

PLAÇA CADA COLOR EN CA-
LEISHON QUE CORRESPONE

JA NON I A CAMIONS DE GELAT.

PR'AMOR QU'ERA TARDOR
S'APROPE E QUÈN ES
HUELHES...

TE DIDI QU'AC
AUIA VIST!

OH MAÏR,
CAU DESROCA'C!

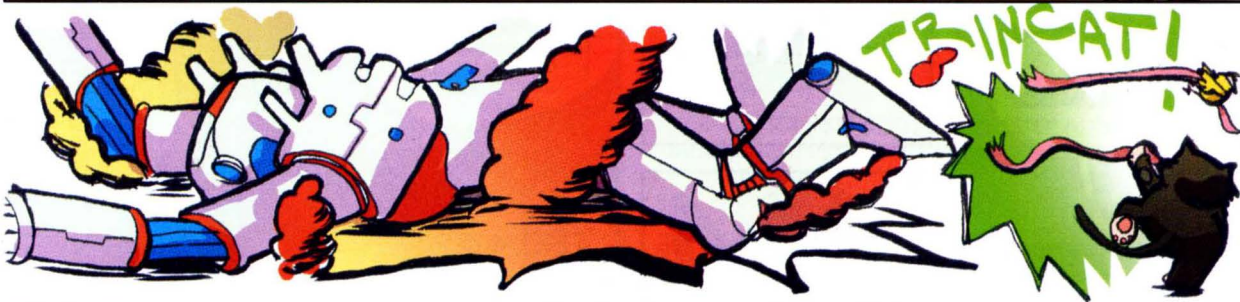
ARRÉS M'ENTERRE SENSE ETH MÈN PERMIS,
MAUDIT, SÒ AFORAT!

NON SABI QUÉ EÌ
AQUERÒ, MÈS PER FIN PÒS
ÈSTER UTILA ENTÀ QUAAQUAREN
ESTIRA D'ACIU!

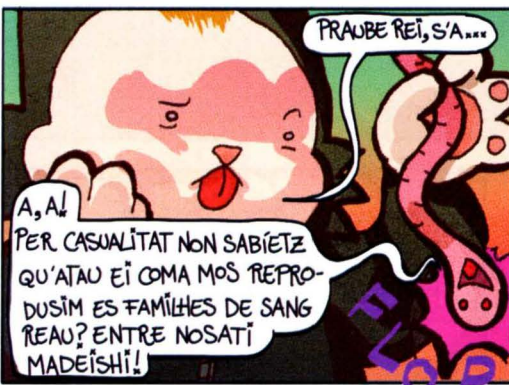
GUARDATE-ME, SÒ NAUT COMA
UN JOGADOR DE BASQUETBÒL!

BERÒI, BER...!

TRINCAT!

PRAUBE REÏ, S'A...

A, A!
PER CASUALITAT NON SABIETZ
QU'ATAU EÌ COMA MOS REPRO-
DUSIM ES FAMÍLHES DE SANG
REAU? ENTRE NOSATÌ
MADEISHÌ!

AQUERA CORONA EÌ MIA!

NO VOS ENFADETZ E CACEM AMASSA, PRAÏR.
È UA ESTONADA ENTÀ VOS.

UA ORCHATETA ENTÀ
ACOMPANHAR TANPÒC
ANARIE MAU.

ATENCIÓN, SE
DAURÍS!

NHEEEEC

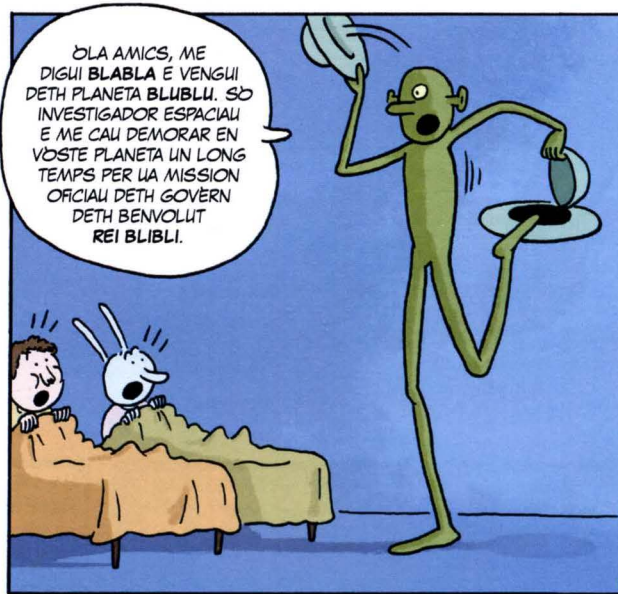
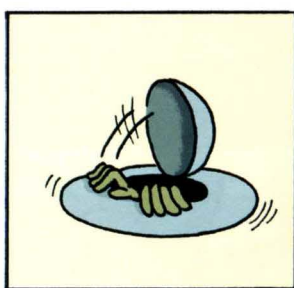
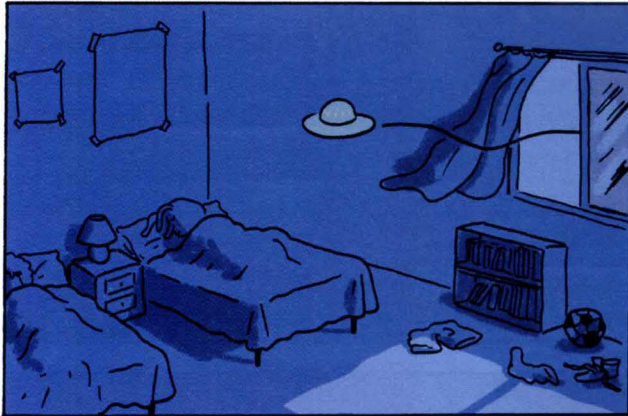

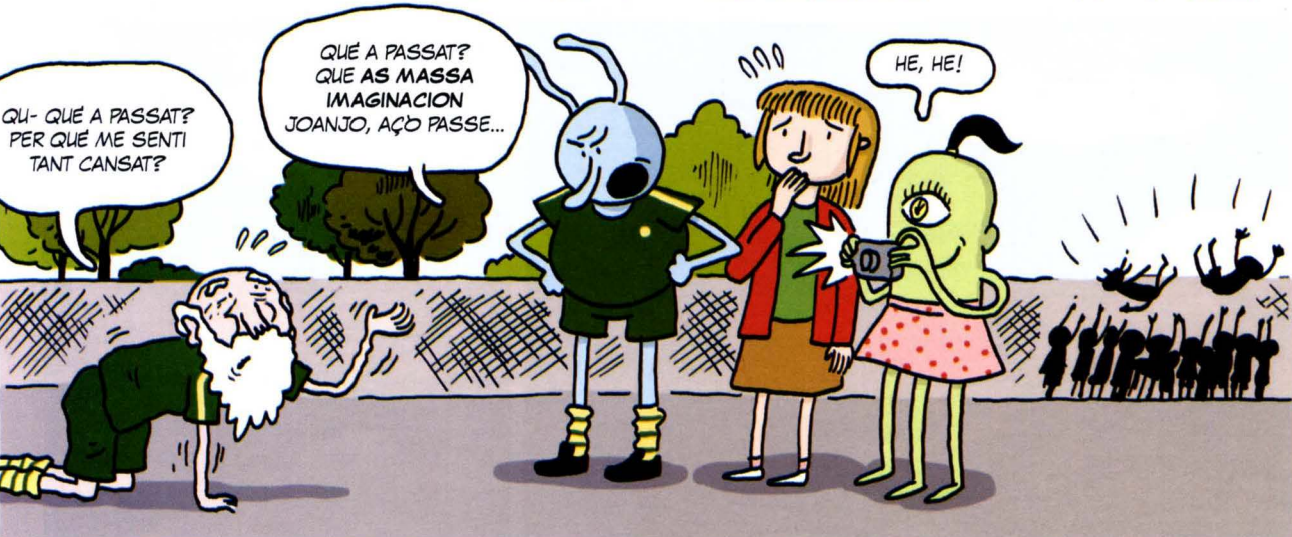
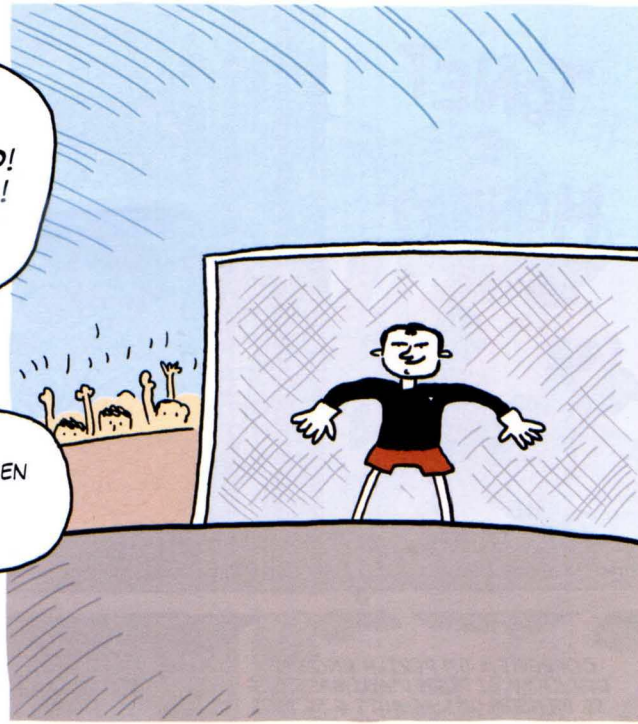
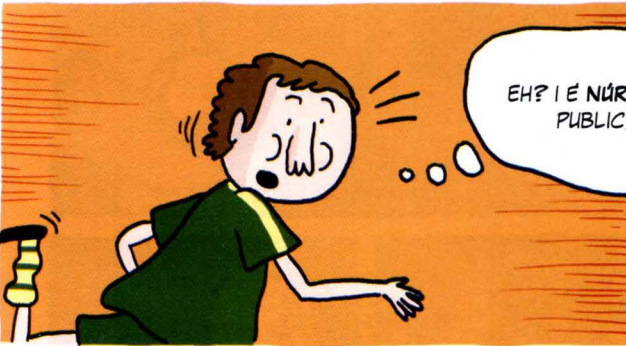
OLA, PERDON PER TOT ETH
TAPATGE, SE M'ACABÈC ETH
COMBUSTIBLE DE VOLAR E
QUEIGUÌ ACIU. SÒ
MEGADESTROÏER.

TU CÒ QUÈS
EÌ UA
MONADA!

DUES TERRINES DE
GELAT, UA ORCHATA E
QUATE FARCONS, PER
FAVOR.
TU QUÉ VÓS?

ER AMIC PIKI

TONET E MOSSET

EN ARRIU

QUE VÒS
MOSSET? JOGAR
A TOCAR E
PARAR?

M'ENCANTARIE HÈR-ME
PETIT PER ACIU. MÉS
GUARDA QUE NON AC
PODEM HÈR COMA HÈM
NORMAUMENT.

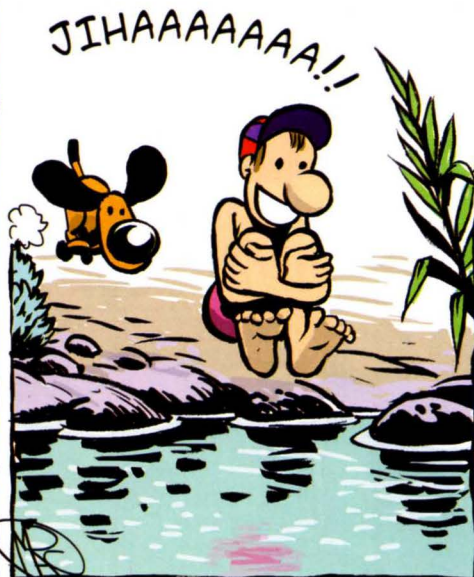
CORRERÍEM UN PERILH ENÒRME.
ETH CAMP EI PLEN D'ANIMAUS QUE
SE MINJEN UNS AS AUTI. E SE MOS
HÉSSEM PETITI, SERÍEM PRESSA
FACILA DE BÈTH UN D'ERI.

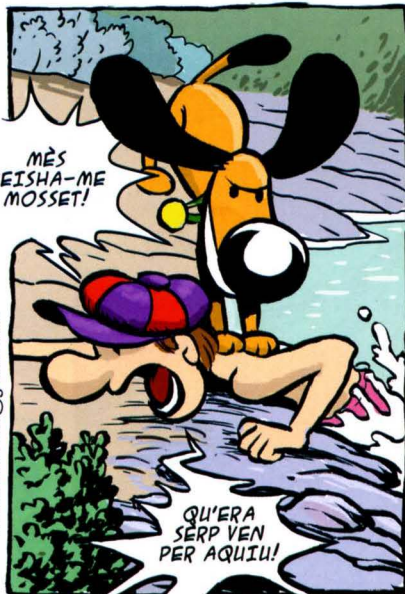
DES D'INSÈCTES
COMA ES VÈSPES
E ES PREGADIUS
O ES ARANHES O
ANIMAUS COMA
GATS, FURES O
ES SÈRPS!

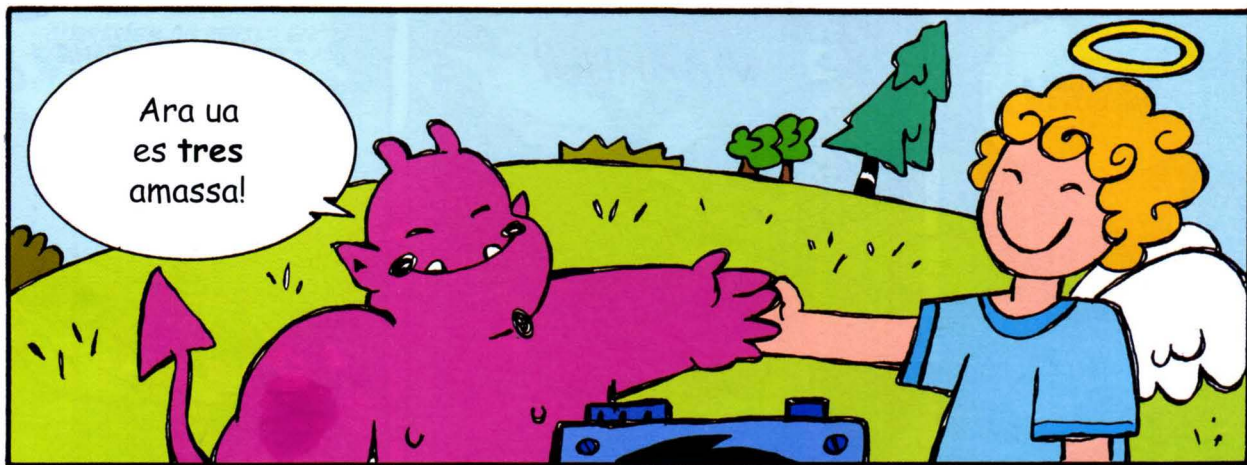
MÉS PODEM JOGAR
EGALAMENTS! TU LA PARES!

JIHAAAAAA!!

CÒRGELAT

Amorç